

GRUNDLAG FOR BEREGNING AF TILLÆG FOR FRILANDSSMÅGRISE - DECEMBER 2018

NOTAT NR. 1836

Grundlaget beskriver forudsætningerne for at beregne et tillæg for smågrise produceret efter Frilandskonceptet og er gældende fra uge 51, 2018.

INSTITUTION: SEGES SVINEPRODUKTION
FORFATTER: MICHAEL GROES CHRISTIANSEN
UDGIVET: 13. DECEMBER 2018

Dyregruppe: Søer, smågrise, slagtesvin
Fagområde: Produktionsøkonomi, Driftsøkonomi

Sammendrag

Dette notat er en opdatering af Notat nr. 1826 [1]. Resttillægget fra Friland A/S er ændret, idet det er steget fra 0,3 kr./kg til 0,8 kr./kg. Resttillægget forudsætter, at grisen har fået et Frilandsgrisetillæg, og ganges igennem med den samlede godkendelsesprocent for bedste og laveste vægtklasse. Alle producenter skal fra 1. januar 2019 lokalbedøve smågrisene, derfor er tabel 8 genberegnet.

Tillægstabellen er ændret og findes i Appendiks. Ved et tillæg i bedste vægtklasse på 4,9 kr./kg betyder det nye grundlag i uge 51, 2018, at smågriseprisen ved 30 kg stiger med 18 kr./gris fra 198 kr./gris til 216 kr./gris.

Den beregnede Smågrisenotering for Frilandssmågrise beregnes ud fra det bedst mulige skøn over indtægter og udgifter for henholdsvis smågrise- og slagtesvineproducenten. Indtægterne kommer ved salg af slagtesvin og søer baseret på Friland A/S'-noteringer. Omkostningerne består

af styk-, kontante kapacitets- og finansieringsomkostninger. På baggrund af omkostningerne til at producere en 9 kg's smågris, en 30 kg's smågris og et slagtesvin fra 30 kg til slagtning for grise produceret efter Frilandskonceptet, og tilsvarende for konventionel svineproduktion beregnes et tillæg til Frilandsgrisen ud fra forskellen i omkostninger. Forskellen anvendes som forholdstal til at fordele tillægget for Frilandsgrise, som udbetales af Friland A/S.

Kontrakter, der indgås mellem køber og sælger, bør omfatte, hvilken eller hvilke noteringer samt hvilket grundlag et kvalitetstillæg eller fradrag til basisnoteringen smågriseprisen skal beregnes ud fra. Ligeledes skal parterne selv forholde sig til prisen på ukurante grise som fx halvørner, grise med brok, samt grise der i størrelse afviger fra det aftalte. Det bør ligeledes være aftalt, hvordan køber og sælger skal forholde sig i tilfælde af tab som følge af *Salmonella* i so- og/eller slagtesvinebesætningen.

Baggrund

Udover den almindelige svinenotering udbetales der også diverse specialgrisetillæg, hvis grisen opfylder specielle vægtklasser og kødprocentkrav. De ekstra indtægter skal fordeles mellem smågrise- og slagtesvineproducenten, og dette gøres ved at opgøre, hvor stor en andel af meromkostningen i forhold til almindelig produktion, de to partnere har.

De samlede omkostninger ved at producere et svin afhænger af de forudsætninger, der anvendes. Der tages udgangspunkt i produktionssystemer til søer på friland på 550 søer og 2.000 stipladser til slagtesvin i et staldsystem med adgang til udeareal.

Mindst én gang om året tages samtlige forudsætninger op til ny vurdering for at blive tilpasset den løbende udvikling. Ændringer i noteringen, tillæg, fradrag, foderpriser og produktionsafgifter indgår dog i beregningen på det tidspunkt, de måtte fremkomme via Den beregnede Smågrisenotering, som udkommer hver uge.

Materiale og metode

Meromkostninger ved produktion af Frilandsgrise sammenlignes altid med konventionel smågriseproduktion med cirka 1 års forsinkelse og i samme tidsperiode.

Smågrisetillæggets størrelse er dog altid baseret på aktuelt markedstillæg, og er et marginalt tillæg oveni Den beregnede Smågrisenotering for almindelige grise.

Som udgangspunkt anvendes de samme forudsætninger som i den almindeligt beregnede smågrisenotering. Der er dog en række forhold, som fx produktivitet, arbejdsforbrug og byggeomkostninger, der adskiller sig fra den almindelige svineproduktion. Dertil kommer en række oplysninger fra Friland A/S om noteringer og godkendestillæg, osv.

Beregning af smågrisetillægget

Frilandsgrisetillægget findes i to vægtklasser, hvor den laveste vægtklasse giver 0,9 kr. pr. kg mindre afregning end bedste vægtklasse. Tillægget til smågrisene er beregnet ved forskellige tillæg til noteringen for godkendte grise i bedste vægtklasse. Tillægstabellen findes i Appendiks.

Noteringer

Nedenstående oplysninger om godkendelsesprocent og slagtevægte indgår i Den beregnede Notering for Frilandsgrise.

Tabel 1. Årlig afregningsstatistik for Frilandsgrise med start år angivet og med start omkring uge 35

Slagtevægte mm. fra afregningssystemet	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Slagtesvin, slagtevægt i kg	84,6	84,8	85,0	85,0	85,3	86,0	86,3
Søer og gylte, slagtevægt i kg	190	188	185	185	185	194	191,2
Godkendte i bedste vægtklasse, %	71,0	72,5	72,5	75,6	76,8	75,9	74,9
Godkendte i laveste vægtklasse, %	5,7	5,5	4,8	4,1	3,5	2,0	2,6

Udover markedstillæg kan der være ekstra resttillægsbetaling for godkendte Frilandsgrise (se tabel 2). Resttillægget forudsætter, at grisen har fået et Frilandsgrisetillæg, og ganges igennem med den samlede godkendelsesprocent for bedste og laveste vægtklasse.

Tabel 2. Resttillæg for Frilandsgrise i kr./kg for godkendte Frilandsgrise

Regnskabsår	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Resttillæg, kr./kg	0,55	0	0,80	0,40	0,10	0,30	0,80

Sundhedstillæg og vaccination af vækstdyr

Frilandsgrise kan godt have SPF-status. Den vejledende merpris for høj sundhedsstatus ved fravænning og ved 30 kg er:

- +5 kr. for en SPF+myc-smågris
- +9 kr. for SPF-smågris.

Smågrise- og slagtesvineproducenter må selv justere færre eller øgede udgifter til vacciner, når smågriseprisen fastsættes. Dyrlæge, medicin og vacciner pr. so og smågrise samt slagtesvin står i tabel 4 og er det samme som i grundlaget for konventionel smågrisenotering i samme periode som marginalberegningen.

Produktionsresultater

Produktionsresultaterne er fra effektivitetskontrollen. For smågrise og slagtesvin er daglig tilvækst og foderforbrug standardiseret fra fravænning til 30 kg og fra 30 kg til slagtning.

Tabel 3. Effektivitets forudsætninger i grundlaget for den vejledende Frilandssmågrisenotering stammer fra sidst gældende landsgennemsnit

Søer:	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Besætninger				6	6	4	4	3
1. lægs, %	21	25	25	23	21	22,5	20,2	21
Døde søer, %	10	10	10	10	10	10	9	9
Spildfoderdage pr. kuld				14,5	14,9	14,9	13,5	12,0
Laktationsperiode søer pr. kuld				33	33,5	33,5	35	36
Kuld pr. årsso				2,23	2,22	2,20	2,22	2,21
Fravænnede grise pr. kuld				11,03	11,25	11,60	12,05	12,2
Fravænnede grise pr. årsso	23,40	24,00	24,33	24,60	25,00	25,60	26,74	26,96
Sofoder pr. årsso*, FEso	1.750	1.775	1.925	1.950	1.890	1.890	1.835	1.950
Smågrise (9-30 kg):								
Smågrisefoder, FEsv	1,98	2,00	1,96	2,11	1,92	2,01	1,98	1,90
Daglig tilvækst, g				442	465	463	447	468
Døde smågrise, %	3,7	2,9	3,6	3,7	3,8	2,7	3,0	3,2
Slagtesvin (30 kg-slagtning):								
Besætninger				10	13	13	13	9
Vægt ved indsættelse, kg	30,0	30,0	30	30	30	30	30	30
Slagtevægt, kg	84,6	84,6	84,8	85,0	84,8	85,3	86,0	86,3
FEs pr. kg tilvækst	2,88	2,88	2,94	2,96	2,95	2,90	3,04	2,88
Daglig tilvækst, g	920	895	864	894	894	916	884	935
Kødprocent	59,5	59,5	59,7	59,7	59,8	60,0	59,8	60,6
Døde/kasserede slagtesvin, %	5,5	5,1	5,0	5,0	4,0	5,25	3,8	4,3

*) inkl. sopolte fra 22 uger ekskl. afgræsning

Arbejdsforbrug

Ved beregning af arbejdsforbruget er der taget udgangspunkt i produktionssystemer med søer på friland og slagtesvin på stald med adgang til udendørs løbegård. I arbejdsforbruget indgår tilsyn, behandling og registrering samt driftsledelse og vedligeholdelse. Arbejdsforbruget er fastsat til:

- 12,8 timer pr. årsso indtil fravænning
- 0,12 time pr. smågris 9-30 kg (6,73 minutter)
- 0,30 time pr. slagtesvin (18 minutter).

Arbejdslønnen er baseret på lønftaleforhold inden for landbruget til en landbrugsuddannet medarbejder, der kan arbejde selvstændigt. Udover dette arbejdstidsforbrug indlægges der ekstra arbejdstid til grovfoder.

Diverse styk- og kapacitetsomkostninger

Foderpriser

Smågrisefoder er 1 øre/FEsv dyrere på grund af specielle foderkrav ved friland i forhold til

Konventionel produktion. Alle øvrige blandinger forudsættes at kunne handles til samme priser som i konventionel produktion.

Diverse priser

Vaccineudgifter er udtaget specielt i tabel 4 for at vise, hvor de er indlagt på driftsgrensniveau.

Tabel 4. Diverse stykomkostninger fra Den beregnede Smågrisenotering. Fra år i grundlagsberegningen

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Løn, kr. pr. time	165	165	170	170	166	166	169	172
Rådgivning og veterinære udgifter pr. årssø, kr.	385	410	410	380	380	435	450	460
Rådgivning og veterinære udgifter pr. smågris indtil 30 kg, kr.	5	5	4	3	3	4	5	7
Rådgivning og veterinære udgifter pr. slagtesvin, kr.	6	6	6	6	6	6,5	6,5	6

*) for disse omkostningstyper henvises til Grundlaget for Den beregnede Smågrisenotering

Forbrug pr. enhed fremgår af tabel 5.

Tabel 5. Diverse stykomkostninger, stykpriser eller forbrug pr. enhed specielt for Friland. Fra år i grundlagsberegningen

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Jordleje sohold, kr./ha	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Jordleje omkostning pr. årssø, kr.	160	160	160	160	160	160	160
Energiforbrug pr. årssø, kWh	150	150	150	150	150	150	150
Energiforbrug pr. smågris, kWh	9	9	9	9	9	9	9
Energiforbrug pr. slagtesvin, kWh	14	14	14	14	14	14	14
Halmpris pr. kg, kr.	0,55	0,50	0,50	0,50	0,5	0,5	0,6
Udkørsel af gylle, korrektion værdi, kr./pr. m ³	20	16	16	10	25	25	20

De fleste frilandsbesætninger ligger i mere husdyrtætte områder end konventionelle besætninger og en del gødning bortskaffes/håndteres som dybstrøelse. Udvalget følger derfor ikke beregnet smågrisenotering med hensyn til nettogylleomkostning, men sætter selv omkostningen til bortskaffelse af gylle til et årligt beløb.

54 % af gødning af dyr i soholdet afsættes på mark, og skal derfor ikke håndteres som en gødnings-omkostning.

Halmforbruget tager højde for typen og fordelingen af stalde, som p.t. benyttes på friland. Der regnes med 0,5 kg halm pr. kg tilvækst i uisolerede bygninger og 0,25 kg halm pr. kg tilvækst i isolerede bygninger. Da de fleste smågrise- og slagtesvineproduktionen.

Grovfoder til vækstdyr

Følgende er indlagt under grovfoder og som ekstra tidsforbrug:

- Søer: årligt cirka 73,5 FE grovfoder pr. årssø på friland
- Grovfoder til vækstgrise i form af græsensilage: cirka 30 gram/dag pr. smågris og cirka 100 gram/dag til slagtesvin
- Arbejdstidsforbrug: 1 minut pr. smågris og 3 minutter pr. slagtesvin. Ingen korrektion i søers tidsforbrug, da det var indregnet i tidsforbrug før specialgrisekrav
- Der regnes med cirka 0,3 FE/kg græsensilage (gns. af græseensilage over flere år)
- Marginal pris pr. FE i WRAP = 1,27 kr./FE fra farmat online + 0,25 kr./FE i handels- og håndteringsomkostning.

Lokalbedøvelse ved kastration

Lokalbedøvelse i forbindelse med kastration er indlagt som en ekstra stykomkostning pr. fravænnet gris. Estimatet på 3,79 kr./lokalbedøvet hangris eller 1,90 kr./fravænnet gris er inkl. ekstra arbejdsindsats og omkostninger til lokalbedøvelse. Pr. 1. januar 2019 sættes denne marginal-omkostning ned til 0,6 kr./fravænnet gris, fordi også konventionelle grise ifølge brancheaftale skal lokalbedøves fra denne dato, hvilket koster cirka 1,3 kr./fravænnet gris. Differencen mellem friland og indendørs konventionelle besætninger skyldes, at det er mere arbejdstidskrævende at lokalbedøve på friland, fordi ventetiden mellem bedøvelsen virker (5 minutter) og så selve kastrationen ikke i samme omfang kan udnyttes til andre arbejdsopgaver.

Stipladspriser

Etableringsomkostning for søer, smågrise og slagtesvin er vist i tabel 6. For en udspecificering af søer på friland henvises til tabel 7.

Fællesfaciliteter, som kontor og fodercentral, indgår ikke direkte i byggeprisen.

Tabel 6. Stipladspriser benyttet og afskrivningstider. Start år grundlag. Investering per enhed for stalde til søer står i tabel 7 specificeret

Byggepriser	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Stalde til søer, kr. årsso	11.300	11.540	11.770	12.560	12.647	13.153	13.724
Smågrise, kr. pr. stiplads indtil 30 kg	2.125	2.120	2.160	2.200	2.200	2.300	2.350
Slagtesvinestalde, kr. pr. stiplads fra 30 kg	3.990	4.230	4.310	4.400	4.400	4.600	4.700
Afskrivningsperiode: bygninger (inventar i bygninger det halve), år	25	25	25	25	25	25	25
Afskrivningsperiode: inventar, hytter maskinpark, etc., år	10	10	10	10	9	9	9
Afskrivningsperiode: inventar (smågrise og slagtesvin), år	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5
Råbygningens andel af totalinvesteringen (smågrise og slagtesvin), %	70	70	70	70	70	70	70
Gulve og inventars andel af totalinvesteringen (smågrise og slagtesvin), %	30	30	30	30	30	30	30
Gennemsnitlig betalt rente, %	3,60	3,90	3,90	3,60	3,60	3,8	2,5

Der er indregnet 12 måneders opbevaringskapacitet til gylle. Vedligehold beregnes som 0,6 % af nyprisen på en råbygning og 3 % af nyprisen på inventaret, mens vedligehold på hegn og vognpark er 10 % af investeringssummen. Drægtighedsstalden er 65 % bygning og 35 % inventar, hvilket vægtet giver 1,1 % i vedligehold i procent af investeringssummen. For hele soholdet bliver den nye vægtede vedligeholdelsesomkostning 3,9 % af investeringssummen.

Tabel 7. Eksempel på etableringsomkostning for friland sohold, 550 årssøer, forudsat markbrug ved siden af

	Enheder	Pris pr. enhed, kr.	Beløb, kr.	Pr. årsso, kr.	Vedligehold i % af investering
Farehytter	163	10.800	1.760.400	3.201	3
Drægtighedsstald	414	9.175	3.798.450	6.906	1,2
Flyttekasse	1	43.500	43.500	79	3
Hegn	1	371.300	371.300	675	10
Vogne	1	170.000	170.000	309	10
4-hjuls motorcykel	1	56.200	56.200	102	10
Traktor m. frontlæsser	2	279.000	558.000	1.015	10
Strømaskine	1	130.500	130.500	237	10
Flyttevogn	1	108.500	108.500	197	10
Foder + vand	1	551.600	551.600	1.003	10
I alt pr. enhed			7.548.450	13.724	3,90

Beregning af smågrisetillægget

Den ugentligt beregnede notering sørger for, at foderprisændringer automatisk indregnes i smågriseprisen, men ikke i selve Frilandsgristillægget.

Prisen for en 9 kg's Frilandsgris = 7 kg smågrisenotering + 7-9 kg regulering * 2 kg + tillæg.

Merbetalingen ved produktion af Frilandsgrise fordeles i forhold til de meromkostninger, der er ved produktionen i forhold til konventionel svineproduktion. Sammenligning af produktionsomkostninger ved konventionel produktion og Frilandsproduktion i et nyt anlæg baseres på nulpunktsomkostning ved 9 kg, 30 kg samt slagtning for begge produktionstyper og er baseret på et årsgennemsnit. Den samlede meromkostning i forhold til konventionel svineproduktion bliver 128 kr./30 kg og 96 kr. fra 30 kg til slagtning.

Tabel 8. Meromkostning og fordeling i 2018/2019 - Frilandsgris i forhold til konventionel gris i 2019

	Friland ny kr.	Almindelig konv. kr.	Difference kr.	% andel meromkostning	Gammel andel i % meromkostning
9 kg	330	235	95	42,5	42,9
30 kg	499	372	126	56,9	57,1
30 kg til slagtning	636	540	96	43,1	42,9
Samlede omkostninger	1.135	913	222		224

Ved et tillæg i bedste vægtsklasse på 4,9 kr./kg betyder det nye grundlag i uge 50, 2018, at smågriseprisen ved 30 kg stiger med 18 kr./gris fra 198 kr./gris til 216 kr./gris.

Forskel i kødprocent mellem konventionel og multigris korrigeres som et tillæg/fradrag til specialgrisetillægget og i 2017/2018 er der ingen forskel, men hos frilandsgrise var den steget den med 0,8 kødprocentenheder i forhold til året før.

Køber og sælger må selv finde en passende afregning for smågrise, der er orner og halvørner, idet de afregnes til den normale notering minus 2 kr. og uden tillæg. Godkendte slagtesvin er den andel af slagtesvinene, som afregnes med kvalitetstillæg. Der bør maksimalt være 5 % grise, der ikke godkendes på grund af farvede pletter. Tabet for grise, der ikke er godkendt på grund af farvede pletter, kan beregnes som følgende:

$86 \text{ kg slagte vægt} \times \text{fradrag ved ikke-godkendelse} \times \text{den gennemsnitlige godkendelsesprocent.}$

Fx: $86 \text{ kg} \times \text{kr. (2+4,35)} \times 0,759 = 414 \text{ kr. pr. gris med farvede hårsække.}$

Referencer

- [1] Christiansen M. G. (2018): Grundlag for Den beregnede Smågrisenotering for Frilandssmågrise - oktober 2018. Notat nr. 1826, SEGES Svineproduktion.

Aktivitetsnr.: Sagsnummer 4185, sagsopgavenummer 1860 arbejdsmappe 6

//TOG//

Appendiks

Udvalget for Den beregnede Notering for Frilandssmågrise

- Bo Bejer, Krusåvej 11, 6240 Løgumkloster, tlf.: 7474 3583, mobil: 2342 4213, bobastian@mail.dk
Cirka 500 søer på Friland, smågrise sælges under koncept Frilandsgris
- Torben Pedersen, Enghavevej 41, 7361 Ejstrupholm, tlf.: 7577 3021, mobil: 2196 6915, enghave@mvpb.net
Produktion af cirka 3.000 slagtesvin under koncept Frilandsgris
- Jens Peter Nannerup, Friland A/S, Marsvej 43, 8960 Randers SØ, tlf.: 8919 2762, mobil: 4015 9831, jpna@friland.dk
- Tove Serup, SEGES Økologi, Agro Food Park 15, 8200 Aarhus N, tlf.: 8740 5000, tos@seges.dk
- Michael Groes Christiansen, SEGES Svineproduktion, Axeltorv 3, 1609 København V, tlf.: 3339 4438, mobil: 5135 9333, mgc@seges.dk

Tillæg pr. frilandssmågris som funktion af smågrisesalgsvægten og tillæg i højeste vægtnklasse til slagtesvineproducenten er vist på næste side.

Smågrise Frilandsgrise tillæg pr kg til noteringen (80-94,9 kg slg.); gældende fra uge 51-2018 kg vægt															
	2,8	2,9	3,0	3,1	3,2	3,3	3,4	3,5	3,6	3,7	3,8	3,9	4,0	4,1	4,2
9	102	104	107	110	113	116	119	122	124	127	130	133	136	139	141
10	103	106	109	112	115	118	121	123	126	129	132	135	138	141	144
11	105	108	111	114	117	120	122	125	128	131	134	137	140	143	146
12	106	109	112	115	118	121	124	127	130	133	136	139	142	145	148
13	108	111	114	117	120	123	126	129	132	135	138	141	144	147	151
14	110	113	116	119	122	125	128	131	134	137	140	144	147	150	153
15	111	114	118	121	124	127	130	133	136	139	143	146	149	152	155
16	113	116	119	122	126	129	132	135	138	141	145	148	151	154	157
17	115	118	121	124	127	131	134	137	140	144	147	150	153	156	160
18	116	120	123	126	129	133	136	139	142	146	149	152	155	159	162
19	118	121	124	128	131	134	138	141	144	148	151	154	158	161	164
20	120	123	126	130	133	136	140	143	146	150	153	156	160	163	166
21	121	125	128	131	135	138	142	145	148	152	155	158	162	165	169
22	123	126	130	133	137	140	143	147	150	154	157	161	164	167	171
23	124	128	131	135	138	142	145	149	152	156	159	163	166	170	173
24	126	130	133	137	140	144	147	151	154	158	161	165	168	172	175
25	128	131	135	138	142	146	149	153	156	160	163	167	171	174	178
26	129	133	137	140	144	147	151	155	158	162	166	169	173	176	180
27	131	135	138	142	146	149	153	157	160	164	168	171	175	179	182
28	133	136	140	144	147	151	155	159	162	166	170	173	177	181	185
29	134	138	142	145	149	153	157	161	164	168	172	176	179	183	187
30	136	140	143	147	151	155	159	162	166	170	174	178	181	185	189
31	137	141	145	149	153	157	161	164	168	172	176	180	184	188	191
32	139	143	147	151	155	159	162	166	170	174	178	182	186	190	194
33	141	145	149	153	157	160	164	168	172	176	180	184	188	192	196
34	142	146	150	154	158	162	166	170	174	178	182	186	190	194	198
35	144	148	152	156	160	164	168	172	176	180	184	188	192	196	200
36	146	150	154	158	162	166	170	174	178	182	186	191	195	199	203
37	147	151	156	160	164	168	172	176	180	184	189	193	197	201	205
38	149	153	157	161	166	170	174	178	182	186	191	195	199	203	207
39	151	155	159	163	167	172	176	180	184	188	193	197	201	205	210
40	152	156	161	165	169	173	178	182	186	191	195	199	203	208	212
41	154	158	162	167	171	175	180	184	188	193	197	201	206	210	214
42	155	160	164	169	173	177	182	186	190	195	199	203	208	212	216
43	157	161	166	170	175	179	183	188	192	197	201	205	210	214	219
44	159	163	168	172	177	181	185	190	194	199	203	208	212	217	221
45	160	165	169	174	178	183	187	192	196	201	205	210	214	219	223
46	162	167	171	176	180	185	189	194	198	203	207	212	216	221	226
47	164	168	173	177	182	187	191	196	200	205	209	214	219	223	228
48	165	170	175	179	184	188	193	198	202	207	212	216	221	225	230
49	167	172	176	181	186	190	195	200	204	209	214	218	223	228	232
50	169	173	178	183	187	192	197	202	206	211	216	220	225	230	235

Tlf.: 33 39 45 00

svineproduktion@seges.dk

Ophavsretten tilhører SEGES. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.